

DEONTOLOGISCHE CODE

Goedgekeurd in de gemeenteraad van 19 oktober 1998

Gewijzigd in de gemeenteraad van 24 april 2006, 25 september 2006 en

Bekendgemaakt op 21 oktober 1998, 28 september 2006 en ...

Memorie van toelichting

De lokale Gentse mandatarissen zijn al enige tijd vertrouwd met deontologie, in oktober 1998 keurde de gemeenteraad de eerste deontologische code goed, die de dienstverlening aan de bevolking als centraal thema had.

Na verloop van tijd is komen te blijken dat er nood is aan een deontologische code die als beoordelingskader kan fungeren voor lokale mandatarissen houvast en ondersteuning biedt op het gebied van integer handelen en bestuurlijke integriteit. En dat is nodig, want soms kunnen lokale mandatarissen in situaties terechtkomen waarin een moeilijke keuze moet gemaakt worden, zoals in gevallen waar het algemeen belang moet afgewogen worden tegen persoonlijke belangen. En dan kunnen er nog tegenstrijdige belangen zijn: sommige mandatarissen vervullen immers meerdere mandaten, hoe maak je in deze gevallen de beste keuze?

Om bij zulke vragen houvast te bieden, is deze deontologische code opgemaakt: om inhoud te geven aan bestuurlijke integriteit en te bevorderen dat iedereen daaronder hetzelfde verstaat.

Het integer handelen van de lokale mandatarissen dat door de deontologische code wordt uitgedragen, steunt op de volgende waarden: dienstbaarheid, functionaliteit, onafhankelijkheid, openheid, vertrouwelijkheid en zorgvuldigheid.

Dienstbaarheid: het handelen van een lokaal mandataris is altijd gericht op het belang van de Stad/OCMW en op dat van haar burgers en organisaties.

Functionaliteit: het handelen van een lokaal mandataris heeft een herkenbaar verband met de functie die hij vervult bij het bestuur.

Onafhankelijkheid: het handelen van een lokaal mandataris wordt gekenmerkt door onafhankelijkheid en onpartijdigheid, hetgeen betekent dat er geen (schijn van) belangenvermenging optreedt.

Openheid: het handelen van een lokaal mandataris is transparant, zodat optimale verantwoording mogelijk is en controlerende organen volledig inzicht hebben in het handelen van de mandataris en zijn beweegredenen daarbij.

Vertrouwelijkheid: de lokale mandataris wendt de informatie en kennis waarover hij uit hoofde van zijn functie beschikt enkel aan voor het doel waarvoor die zijn gegeven.

Zorgvuldigheid: het handelen van een lokaal mandataris is zodanig dat alle burgers en organisaties op gelijke wijze, met respect worden behandeld en dat de belangen van betrokken partijen op correcte wijze worden afgewogen.

In de praktijk zullen deze waarden steeds opnieuw moeten afgetoetst en afgewogen worden. Niet alle situaties kunnen immers geregeld worden in de deontologische code. Belangrijk is dat deze

afwegingen bewust gebeuren en in volledige openheid. Het publieke belang staat daarbij altijd voorop: het openbaar bestuur is er vóór en namens de burgers.

Lokale mandatarissen die namens de Stad Gent of namens het OCMW andere mandaten bekleden, houden zich, bij de uitoefening van dit mandaat aan alle bepalingen van deze deontologische code. Dit geldt voor alle mandaten, zowel deze die rechtstreeks voortvloeien uit hun ambt als de mandaten die hiervan afgeleid zijn. Ook van externe personen die namens de Stad Gent of namens het OCMW een mandaat bekleden, wordt verwacht dat zij de deontologische code onderschrijven. Hoewel zij geen politiek mandaten bekleden, wordt van hen verwacht dat ook zij integer handelen en geen activiteiten ontplooiën die de eer en de waardigheid van hun mandaat kunnen schaden.

Deze deontologische code is tot stand gekomen na debat door de lokale mandatarissen zelf en goedgekeurd door de gemeenteraad en OCMW-raad. Dit maakt de deontologische code niet vrijblijvend, alle huidige en toekomstige lokale mandatarissen worden verondersteld deze na te leven.

Een deontologische commissie zal oordelen over meldingen en klachten over inbreuken op de deontologische code. De werking van deze commissie wordt geregeld in een huishoudelijk reglement.

Artikel 1

Deze deontologische code is van toepassing op de lokale mandatarissen. Onder “lokale mandatarissen” wordt begrepen:

- de burgemeester;
- de schepenen;
- de (plaatsvervangend) voorzitter van de gemeenteraad;
- de gemeenteraadsleden;
- de (plaatsvervangend) OCMW-voorzitter;
- de leden van het Vast Bureau van het OCMW;
- de leden van de bijzondere comités van het OCMW;
- de OCMW-raadsleden.

Deze code is bij uitbreiding eveneens van toepassing op de medewerkers van de lokale mandatarissen, welke ook hun statuut of hoedanigheid is (kabinet- en fractiemedewerkers).

Lokale mandatarissen die namens de Stad Gent of namens het OCMW andere mandaten bekleden, zijn in die hoedanigheid eveneens ertoe gehouden de bepalingen van de deontologische code na te leven. Dit geldt zowel voor de mandaten die rechtstreeks in verband staan met hun ambt als voor alle hiervan afgeleide mandaten.

Indien een mandaat namens de Stad Gent of namens het OCMW wordt opgenomen door een extern persoon, dus niet vermeld onder artikel 1, zal bij diens aanstelling gevraagd worden deze deontologische code te onderschrijven.

Zij zullen er tevens over waken dat zij, ook buiten het kader van deze mandaten, geen dienstverlenende activiteiten ontplooiën die afbreuk doen aan de eer en de waardigheid van hun ambt.

Artikel 2

De deontologische code vormt een algemene leidraad voor lokale mandatarissen op het gebied van integer handelen, dit bij de uitoefening van hun mandaat en de dienstverlenende activiteiten naar de burgers toe.

Dit integer handelen steunt op de volgende waarden: dienstbaarheid, functionaliteit, onafhankelijkheid, openheid, vertrouwelijkheid en zorgvuldigheid.

Voor genoemde waarden gelden op algemene wijze voor uitvoerende mandatarissen en voor vertegenwoordigende mandatarissen.

Een uitvoerend mandataris is lid van het college van burgemeester en schepenen, van het Vast Bureau van het OCMW, van de bijzondere comités van het OCMW of vertegenwoordigt de Stad of het OCMW in een beleidsorgaan van een andere organisatie (raad van bestuur, dagelijks bestuur....).

Deze principes hebben een overwegend en bijzonder belang bij het vervullen van de opdrachten en taken, welke tot de bevoegdheden van de uitvoerende mandatarissen behoren.

II. ALGEMENE PLICHTEN, UITGANGSPUNTEN EN DOELSTELLINGEN

Artikel 3

De lokale mandatarissen zullen voor de omschrijving van hun dienstverlenende activiteiten geen termen gebruiken die verwarring kunnen scheppen met officiële, door de overheden ingestelde instanties belast met het verstrekken van informatie of met de behandeling van klachten. Het gebruik van de termen "ombuds", "klachtendienst" en andere afleidingen of samenstellingen is verboden.

Artikel 4

Bij hun optreden op en buiten het lokale bestuursniveau (gemeente en OCMW) en in hun contacten met individuen, groepen, instellingen en bedrijven, geven de lokale mandatarissen te allen tijde en principieel voorrang aan het algemeen boven het particulier belang. Zij zien er in het bijzonder op toe elke vorm of schijn van belangenvermenging te vermijden.

Artikel 5

Iedere vorm van dienstverlening, informatiebemiddeling, doorverwijzing of begeleiding gebeurt zonder enige materiële of financiële tegenprestatie van welke aard of omvang ook en mag geen enkele vorm van cliëntelisme inhouden.

Artikel 6

De lokale mandatarissen staan op dezelfde gewetensvolle manier ten dienste van alle burgers zonder onderscheid naar geslacht, ras, afstamming, sociale status, nationaliteit, filosofische en/of religieuze overtuiging, ideologische voorkeur of persoonlijke gevoelens.

III. SPECIFIEKE BEPALINGEN

1. De lokale mandataris als INFORMATIEBEMIDDELAAR

Artikel 7

Het behoort tot de wezenlijke taken van de lokale mandataris informatie te ontvangen en te verstrekken, in het bijzonder over de diensten die instaan voor informatieverstrekking en over de manier waarop de burger zelf informatie kan opvragen in het kader van de openbaarheid van bestuur.

Artikel 8

De lokale mandatarissen stellen informatie ter beschikking van de burger met betrekking tot de werking van de ombudsdiensten en van de diensten die instaan voor de behandeling van klachten over het optreden of het niet-optreden van de overheid.

Artikel 9

Bepaalde informatie mag door de lokale mandatarissen niet worden verstrekt. Het betreft o.m.:

- de informatie waarop degene die er om verzoekt geen recht kan laten gelden;
- de informatie die overeenkomstig de wettelijke en reglementaire bepalingen inzake de openbaarheid van bestuur niet mag worden meegedeeld.
- de informatie die valt onder een door de regelgeving ingesteld beroepsgeheim

De lokale mandataris zorgt ervoor dat vertrouwelijke en geheime informatie waarover hij beschikt niet wordt vrijgegeven en veilig wordt bewaard.

Hij maakt hetzij in eigen voordeel, hetzij ten voordele van derden, geen gebruik van de bij de uitoefening van zijn mandaat verkregen niet openbare informatie.

2. De lokale mandataris als VERTROUWENSPERSOON

Artikel 10

In het kader van hun publiek mandaat kunnen lokale mandatarissen de rol van vertrouwenspersoon vervullen. Zij nemen daarbij de nodige discretie in acht.

3. De lokale mandataris als DOORVERWIJZER

Artikel 11

De lokale mandatarissen verwijzen de vragensteller, waar mogelijk, naar de bevoegde administratieve dienst(en). Waar het gaat om de behandeling van klachten en/of conflicten, worden de belanghebbenden in eerste instantie doorverwezen naar de bevoegde klachten- of ombudsdienst.

4. De lokale mandataris als ADMINISTRATIEF BEGELEIDER

Artikel 12

De lokale mandatarissen kunnen de burgers ondersteunen en begeleiden in hun relatie met de administratie of met de betrokken instanties. Zij kunnen de burgers helpen om, via de daartoe geëigende kanalen en procedures, een aanvraag te richten tot de overheid, informatie te verkrijgen

nopens de stand van zaken in een dossier, daarover nadere uitleg en toelichting te vragen en vragen te stellen over de administratieve behandeling van dossiers.

Artikel 13

Bij de administratieve begeleiding en ondersteuning van de burgers respecteren de lokale mandatarissen de onafhankelijkheid van de diensten en van de ambtenaren, de objectiviteit van de procedures en de termijnen die als redelijk moeten worden beschouwd voor de afhandeling van soortgelijke dossiers.

Artikel 14

De briefwisseling met de overheid, gevoerd in het kader van de administratieve begeleiding en ondersteuning, wordt uitsluitend op naam van de burger gesteld. Er wordt op geen enkele wijze melding gemaakt van de begeleidende en ondersteunende rol van de lokale mandataris.

IV. TUSSENKOMSTEN

1. Bespoedigingstussenkomsten

Artikel 15

Bespoedigingstussenkomsten zijn tussenkomsten via dewelke lokale mandatarissen een administratieve procedure proberen te bespoedigen in gevallen of in dossiers die zonder die tussenkomst een regelmatige afloop of resultaat zouden krijgen, maar dan na verloop van een langere verwerkings- of behandelingstermijn.

Dergelijke tussenkomsten, die een ongelijke behandeling van de betrokken burgers inhouden, zijn verboden.

Artikel 16

Worden niet beschouwd als bespoedigingstussenkomsten en zijn derhalve toegestaan :

- vragen naar de redenen en oorzaken van de langdurige of laattijdige behandeling van een dossier;
- het vestigen van de aandacht op of het meedelen, aan de behandelende ambtenaar of dienst, van bijzondere gegevens en relevante informatie die een versnelde behandeling van het dossier, gelet op de hoogdringendheid ervan, objectief rechtvaardigen;
- vragen om toelichting bij de toepasselijke regelgeving;
- vragen met betrekking tot de aan een genomen beslissing ten grondslag liggende elementen en motieven.

2. Begunstigingstussenkomsten

Artikel 17

Begunstigingstussenkomsten zijn tussenkomsten waarbij de lokale mandataris zijn voorspraak aanwendt teneinde de afloop of het resultaat van een zaak of van een dossier te beïnvloeden in de door de belanghebbende burger gewenste zin.

Dergelijke tussenkomsten zijn verboden.

Artikel 18

Tussenkomsten bij selectievoerende instanties, die tot doel hebben het verhogen van kansen op benoeming, aanstelling en bevordering in de administratie, zijn verboden.

Lokale mandatarissen die om steun gevraagd worden door of voor kandidaten die een functie, aanstelling of bevordering ambiëren, delen betrokkene mee dat de aanstelling, de benoeming of de bevordering gebeurt op basis van de geldende normen en procedures. Zij verwijzen de belanghebbende naar de bevoegde dienst of instantie.

Artikel 19

Lokale mandatarissen mogen occasioneel en op eigen initiatief personen aanbevelen bij werkgevers in de particuliere sector. Ze mogen geen enkele tegenprestatie, van welke aard ook, beloven of leveren aan de betrokken werkgevers.

Artikel 20

Worden niet beschouwd als begunstigingstussenkomsten en zijn derhalve toegestaan:

- het inwinnen en verstrekken van informatie en inlichtingen omtrent de modaliteiten, voorwaarden en organisatie van selectieprocedures, examens, geschiktheids- en bekwaamheidstests en de procedures inzake benoemingen, aanstellingen en bevorderingen;
- het uitoefenen van toezicht op het correcte verloop en de objectiviteit van de in het vorig lid bedoelde procedures, examens en tests, zonder zich in het verloop ervan te mengen of er in te interveniëren met het oog op de beïnvloeding van het resultaat en/of van de beoordeling;
- het informeren van belangstellenden met betrekking tot werkaanbiedingen en vacatures in de particuliere en in de overheidssector.

Artikel 21

De burgemeester, het college van burgemeester en schepenen, de (plaatsvervangend) OCMW-voorzitter, het Vast Bureau en de bijzondere comités nemen de nodige maatregelen opdat de dossierbehandelende ambtenaren alle tussenkomsten, welke ook de aard van de tussenkomst of de hoedanigheid van de interveniënt zij, opnemen in het desbetreffende administratieve dossier.

De behandelende ambtenaar deelt de interveniënt mee dat de tussenkomst bij het dossier zal worden gevoegd.

Artikel 22

Worden niet beschouwd als tussenkomsten die in het administratief dossier dienen te worden opgenomen:

- louter informatieve vragen van algemene of technische aard;
- vragen en/of tussenkomsten van uitvoerende mandatarissen in het kader van hun functionele en hiërarchische relaties ten aanzien van de behandelende ambtena(a)r(en) of diensten.

V. ONRECHTMATIGE EN ONWETTIGE VOORDELEN

Artikel 23

Iedere bevoordeling of poging tot bevoordeling, waarbij een burger door toedoen, bemiddeling of voorspraak van een lokale mandataris een resultaat poogt te bereiken dat onrechtmatig of onwettig is, is verboden.

Artikel 24

Tussenkomsten van lokale mandatarissen met de bedoeling de toewijzing en/of de uitvoering van contractuele verbintenissen met de lokale overheid te beïnvloeden, zijn verboden.

VI. SCHIJNDIENSTBETOON EN ONGEVRAAGD DIENSTBETOON

Artikel 25

Alle vormen van schijndienstbetoon, waarbij lokale mandatarissen bewust maar onterecht de indruk wekken dat zij bij de goede afloop van een dossier daadwerkelijk tussenbeide gekomen zijn, zijn verboden. Wanneer een burger daar niet om heeft gevraagd, zal de lokale mandataris hem niet aanschrijven of contacteren teneinde hem, in plaats van of naast de officiële kennisgeving, in kennis te stellen van de beslissing die betreffende het dossier genomen werd.

Artikel 26

Alle vormen van ongevraagd dienstbetoon, waarbij lokale mandatarissen wel degelijk daadwerkelijk optreden teneinde een gunstige afloop van een dossier te bewerkstelligen, maar zonder dat de betrokken burger daarom heeft gevraagd, zijn verboden.

VII. BEKENDMAKING VAN DE DIENSTVERLENING

Artikel 27

Het is de lokale mandatarissen verboden publiciteit te maken voor dienstverlenende activiteiten. Ze kunnen bekendheid geven aan hun bereikbaarheid voor de bevolking. Die informatieverstrekking wordt beperkt tot het bekendmaken van een of meer contactadressen, naam en mandaat van de lokale mandataris, spreekuren, telefoon- en faxnummer en e-mailadres. Eventueel kan een foto van bescheiden afmetingen worden gepubliceerd.

Het eerste lid is niet van toepassing op publicaties van politieke partijen of op eigen politieke publicaties.

Artikel 28

De lokale mandatarissen maken in hun verkiezingspropaganda en -mailings, die individueel geadresseerd zijn, geen melding van diensten die zij desgevallend voor de betrokkenen hebben verricht.

VIII. DIENSTREIZEN

Artikel 29

Onder “dienstreis” wordt begrepen elke meerdaagse reis in opdracht van Stad/OCMW, of bij uitbreiding de Groep Gent, en in uitvoering van het mandaat.

- Het is de lokale mandataris verboden deel te nemen aan dienstreizen die geheel of gedeeltelijk door private bedrijven worden gefinancierd. Uitzonderingen zijn mogelijk mits akkoord van de vergadering van fractievoorzitters.
- Stadsdossiers die in het buitenland zullen voorgesteld en/of gepromoot worden tijdens een dienstreis, worden middels een toelichting, in principe voorafgaand aan deze dienstreis, voorgesteld aan de betrokken gemeenteraadscommissie.

- Internationale meerdaagse dienstreizen van mandatarissen en hun kabinet- en fractiemedewerkers worden respectievelijk door het college van burgemeester en schepenen/ Vast Bureau van het OCMW en de secretaris voorafgaand goedgekeurd. De collegebesluiten van de goedgekeurde dienstreizen worden ter beschikking gesteld op de e-room van de gemeenteraad.
- Uiterlijk binnen de twee maanden na de internationale meerdaagse dienstreis wordt door de mandataris een verslag opgemaakt ten aanzien van de secretaris. Dit “Verslag dienstreis” wordt ter beschikking gesteld op de e-room van de gemeenteraad. De bewijsstukken van de uitgaven kunnen opgevraagd worden. Een sjabloon van een verslag wordt als bijlage bij deze deontologische code toegevoegd.
- Op initiatief van de stadssecretaris wordt jaarlijks aan de gemeenteraad een evaluatieverslag voorgelegd van alle internationale dienstreizen die dat jaar plaatsvonden en bedoeld waren als promotie van de Stad Gent/OCMW Gent, in het bijzonder van bepaalde stedelijke initiatieven/projecten op beurzen of vergelijkbare fora.

IX CONTACTEN MET DE PRIVATE SECTOR

Artikel 30

Geschenken, ontvangen uit hoofde van het mandaat of bij een officiële gelegenheid, worden beschouwd eigendom te worden van de Stad Gent of van het OCMW.

Een mandataris aanvaardt uit hoofde van zijn functie geen persoonlijke geschenken, voordelen of diensten in welke vorm ook.

Enkel persoonlijke geschenken met een geringe waarde zijn mogelijk, waarbij dan ook geldt dat de onafhankelijke positie niet mag worden beïnvloed.

Artikel 31

Het kader om belangenvermenging tegen te gaan wordt in de eerste plaats gevormd door de regelgeving welke lokalen besturen beheerst.

Daarenboven hebben lokale mandatarissen hun eigen verantwoordelijkheid om belangenvermenging en zelfs de schijn daarvan te vermijden.

In geen geval zal een lokaal mandataris zijn invloed gebruiken om een persoonlijk belang veilig te stellen of het belang van een ander(e organisatie) met wie hij een persoonlijke betrokkenheid heeft.

Het is voor een mandataris verboden deel te nemen aan de bespreking en de stemming waarbij belangenvermenging dreigt.

Indien een onafhankelijke oordeelsvorming in het gedrang kan komen, geeft hij bij de besluitvorming daarover aan in hoeverre het onderwerp hem persoonlijk aanbelangt.

Bij het aangaan van privaat-publieke samenwerkingsrelaties (van welk aard ook) dienen mandatarissen (de schijn van) bevoordeling in strijd met eerlijke concurrentieverhoudingen te voorkomen.

Zij dienen zich te houden aan de algemene regels met betrekking tot behoorlijk bestuur, zo onder meer het gelijkheidsbeginsel, het transparantiebeginsel en onpartijdigheid.

X MANDATEN

Artikel 32

- De mandatarissen melden aan de stadssecretaris of aan de secretaris van het OCMW alle mandaten die zij opnemen in andere organisaties.
- Enkel voor wat de aangifteplichtige mandaten betreft, kan deze melding ook gebeuren door aan de secretaris uiterlijk op 15 april een kopie te bezorgen van de mandatenlijst die jaarlijks aan het Rekenhof moet worden bezorgd.
- Bij de melding wordt meegedeeld of het mandaat al dan niet bezoldigd is.
- De dienst Bestuursondersteuning houdt van de gemelde mandaten een mandatenregister bij.
- Een mandataris mag geen andere functies opnemen wanneer die een structureel risico vormen voor een integere invulling van zijn mandaat.
- In geen geval mag een bijkomend mandaat of dienstverlenende activiteiten de eer en waardigheid van het ambt in het gedrang brengen.

XI. NALEVING, CONTROLE EN SANCTIONERING

Artikel 33

De lokale mandatarissen en externe vertegenwoordigers, vernoemd in artikel 2, verbinden zich ertoe deze deontologische code na te leven.

Artikel 34

Er wordt een deontologische commissie opgericht door de gemeenteraad, die als volgt wordt samengesteld:

De deontologische commissie telt evenveel leden die worden aangeduid door de fracties waaruit de gemeenteraad is samengesteld, als leden die zetelen als onafhankelijk expert. Bij elke volledige vernieuwing van de gemeenteraad wordt ook de deontologische commissie opnieuw samengesteld.

Elke fractie waaruit de gemeenteraad is samengesteld beschikt in principe over één vertegenwoordiger in de deontologische commissie. Personen die een politiek mandaat bekleden kunnen worden voorgedragen als lid van de deontologische commissie.

De deontologische commissie telt evenveel leden voorgedragen vanuit de oppositiepartijen als vanuit de meerderheidspartijen. Wanneer het aantal fracties waaruit de gemeenteraad is samengesteld oneven is, wordt dit aantal naar boven afgerond naar het dichtstbijzijnde even getal. Vervolgens wordt dit aantal gedeeld door twee om het gelijke aantal leden te bepalen die de meerderheidsfracties enerzijds en de oppositiefracties anderzijds kunnen voordragen. Wanneer ingevolge deze afronding bij de oppositiepartijen en/of de meerderheidspartijen het aantal te begeven zetels groter is dan er bij respectievelijk de oppositiepartijen en/of de meerderheidspartijen fracties zijn, gebeurt de verdeling volgens het systeem D'Hondt.

De onafhankelijke experts worden aangeduid op voorstel van de fracties waaruit de gemeenteraad is samengesteld. De stadssecretaris verzamelt deze voorstellen en bundelt deze tot een neutraal document, dat als basis dient voor de aanduiding van de onafhankelijke experts.

Voor de leden die worden aangeduid door de fracties waaruit de gemeenteraad is samengesteld, duidt de gemeenteraad ook een plaatsvervanger aan.

Ten hoogste twee derde van de leden van de deontologische commissie is van hetzelfde geslacht.

De deontologische commissie kiest uit de leden die zetelen als onafhankelijk expert een voorzitter. De precieze modaliteiten omtrent de verkiezing van de voorzitter worden nader geregeld in het huishoudelijk reglement van de deontologische commissie.

De deontologische commissie oordeelt over meldingen en klachten over inbreuken op de deontologische code.

Zij kan tevens advies uitbrengen met betrekking tot de bepalingen van deze code.

De deontologische commissie kan in het geval zij een inbreuk vaststelt op de deontologische code, een publieke afkeuring van de handelswijze van de betrokken mandataris uitspreken. Deze beslissing wordt met redenen omkleed en wordt uitgesproken in de openbare zitting van gemeenteraad resp. OCMW-raad.

De modaliteiten betreffende de werking van de deontologische commissie worden opgenomen in het huishoudelijk reglement van de deontologische commissie.